31984L0005

DRUGA DYREKTYWA RADY
z dnia 30 grudnia 1983 r.
w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów silnikowych

(84/5/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100,

uwzględniając wniosek Komisji [1],

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego [2],

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego [3],

a także mając na uwadze, co następuje:

za pomocą dyrektywy 72/166/EWG [4], zmienionej przez dyrektywę 72/430/EWG [5], Rada zbliżyła ustawodawstwa Państw Członkowskich odnoszące się do ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów silnikowych i egzekwowania obowiązku ubezpieczania od takiej odpowiedzialności;

dyrektywa 72/166/EWG w art. 3 wymaga od każdego Państwa Członkowskiego podjęcia wszelkich odpowiednich środków w celu zapewnienia, by odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów silnikowych zazwyczaj używanych na ich terytorium była ubezpieczona; zakres odpowiedzialności objętej ubezpieczeniem oraz warunki umów ubezpieczenia ustala się na podstawie tych środków;

jednakże pomiędzy ustawodawstwami różnych Państw Członkowskich wciąż istnieją poważne rozbieżności co do zasięgu tego obowiązku ubezpieczenia; te rozbieżności mają bezpośredni wpływ na ustanowienie i funkcjonowanie wspólnego rynku;

uzasadnione jest, w szczególności, rozciągnięcie obowiązku ubezpieczenia na odpowiedzialność za szkody majątkowe;

kwoty, do wysokości których ubezpieczenie jest obowiązkowe, muszą w każdym przypadku zagwarantować poszkodowanym odpowiednie odszkodowanie, niezależnie od tego, w którym Państwie Członkowskim nastąpił wypadek;

konieczne jest ustanowienie instytucji, która zagwarantuje, iż poszkodowany nie zostanie pozbawiony odszkodowania w przypadku, kiedy pojazd, który spowodował wypadek, jest nieubezpieczony lub niezidentyfikowany; istotne jest zapewnienie aby, nie zmieniając przepisów stosowanych w Państwach Członkowskich w odniesieniu do pomocniczego lub głównego charakteru odszkodowania wypłacanego przez tę instytucję, a także w odniesieniu do przepisów stosowanych w odniesieniu do subrogacji, ofiara takiego wypadku mogła zgłosić się bezpośrednio do tej instytucji, jako miejsca pierwszego kontaktu; jednakże należy pozostawić Państwom Członkowskim możliwość stosowania pewnych wyłączeń w odniesieniu do wypłaty odszkodowania przez tę instytucję oraz możliwość ograniczenia lub wyłączenia odszkodowania za szkody majątkowe spowodowane przez pojazd niezidentyfikowany, w celu uniknięcia ryzyka oszustwa;

w interesie ofiar leży, aby skutki niektórych klauzul wyłączających zostały ograniczone do stosunków między zakładem ubezpieczeń a osobą odpowiedzialną za wypadek; jednakże w przypadku pojazdów skradzionych lub uzyskanych w wyniku przemocy, Państwa Członkowskie mogą zapewnić, że odszkodowania będą wypłacane przez wspomnianą wyżej instytucję;

---

[1] Dz.U. C 214 z 21.8.1980, str. 9 i Dz.U. C 78 z 30.3.1982, str. 17.
[2] Dz.U. C 287 z 9.11.1981, str. 44.
[3] Dz.U. C 138 z 9.6.1981, str. 15.
[4] Dz.U. L 103 z 2.5.1972, str. 2.
[5] Dz.U. L 291 z 28.12.1972, str. 162.

w celu zmniejszenia obciążenia finansowego tej instytucji, jeśli wypłaca ona odszkodowania za szkody majątkowe spowodowane przez pojazd nieubezpieczony lub, w danym przypadku, skradziony lub uzyskany w wyniku przemocy, Państwa Członkowskie mogą pozwolić na zastosowanie pewnej franszyzy;

należy zapewnić rodzinie ubezpieczonego, kierowcy lub każdej innej osoby odpowiedzialnej ochronę porównywalną do ochrony innych osób trzecich, przynajmniej odnośnie uszkodzeń ciała;

zniesienie kontroli ubezpieczeń jest uzależnione od przyznania przez krajowe biuro ubezpieczeń państwa przyjmującego gwarancji odszkodowania za szkody spowodowane przez pojazdy zazwyczaj używane w innym Państwie Członkowskim; dla określenia, czy pojazd jest zazwyczaj używany w danym Państwie Członkowskim, najbardziej miarodajnym kryterium jest posiadanie przez ten pojazd tablicy rejestracyjnej tego Państwa; zgodnie z tym należy zmienić art. 1 ust. 4 tiret pierwsze dyrektywy 72/166/EWG;

biorąc pod uwagę sytuację wyjściową w niektórych Państwach Członkowskich, z jednej strony w odniesieniu do minimalnych kwot, a z drugiej strony w odniesieniu do ubezpieczenia i franszyzy stosowanych przez instytucję, o której mowa wyżej, w odniesieniu do szkód majątkowych należy ustanowić okresy przejściowe dotyczące stopniowego wprowadzania w życie w tych Państwach Członkowskich postanowień niniejszej dyrektywy, dotyczących minimalnych kwot i odszkodowania za szkody majątkowe, wypłacanego przez tę instytucję,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Ubezpieczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, pokrywa obowiązkowo zarówno szkody majątkowe, jak i uszkodzenia ciała.

2. Bez uszczerbku dla możliwości ustanowienia wyższych kwot gwarancyjnych, każde Państwo Członkowskie wymaga, aby kwoty, przy których ubezpieczenie jest obowiązkowe, wynosiły przynajmniej:

— w przypadku uszkodzeń ciała, 350 000 ECU jeśli jest tylko jeden poszkodowany; kiedy więcej poszkodowanych dochodzi tego samego roszczenia, kwotę tę mnoży się przez liczbę poszkodowanych,

— w przypadku szkód materialnych, do 100 000 ECU na szkodę, niezależnie od liczby poszkodowanych.

Państwa Członkowskie mogą zamiast kwot minimalnych, o których mowa powyżej, ustalić kwotę minimalną w wysokości 500 000 ECU w przypadku uszkodzeń ciała, jeśli więcej poszkodowanych dochodzi tego samego roszczenia lub, w wypadku uszkodzeń ciała i szkód majątkowych, jedną globalną kwotę minimalną w wysokości 600 000 ECU na jedno roszczenie, niezależnie od liczby poszkodowanych i natury szkód.

3. Za ECU, w rozumieniu niniejszej dyrektywy, uważa się jednostkę rozliczeniową określoną w art. 1 rozporządzenia (EWG) nr 3180/78 [1]. Równowartość w walucie narodowej, którą ustala się na kolejne okresy czteroletnie, począwszy od dnia 1 stycznia pierwszego roku każdego okresu, jest określana według ostatniego dnia minionego miesiąca września, dla którego dostępne są równowartości ECU we wszystkich walutach Wspólnoty. Pierwszy okres rozpoczyna się dnia 1 stycznia 1984 r.

4. Każde Państwo Członkowskie utworzy lub upoważni instytucję mającą za zadanie wypłacanie odszkodowań, co najmniej w granicach obowiązkowego ubezpieczenia szkód majątkowych i uszkodzeń ciała spowodowanych przez pojazd niezidentyfikowany lub taki, w stosunku do którego nie wypełniono obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1. Przepis ten nie narusza prawa Państw Członkowskich do uznawania odszkodowania wypłacanego przez tę instytucję jako pomocnicze lub główne, a także istnienia możliwości zawarcia ugody między tą instytucją i odpowiedzialnym lub odpowiedzialnymi za spowodowanie wypadku i innymi zakładami ubezpieczeń lub instytucjami zabezpieczenia społecznego, zobowiązanymi do wypłaty odszkodowań poszkodowanemu w związku z tym samym wypadkiem.

Poszkodowany może w każdym przypadku zwrócić się bezpośrednio do instytucji, która, na podstawie informacji dostarczonych na jej żądanie przez poszkodowanego, jest zobowiązana do udzielenia mu uzasadnionej odpowiedzi odnośnie wypłacenia odszkodowania.

Jednakże Państwa Członkowskie mogą wykluczyć możliwość wypłacania odszkodowania przez tę instytucję osobom, które dobrowolnie zajęły miejsce w pojeździe, który spowodował szkodę, jeśli instytucja udowodni, że wiedziały one o fakcie nieubezpieczenia tego pojazdu.

Państwa Członkowskie mogą ograniczyć lub wykluczyć wypłacanie odszkodowania przez tę instytucję w wypadku szkód majątkowych, spowodowanych przez pojazd niezidentyfikowany.

Mogą także dopuścić, w przypadku szkód majątkowych spowodowanych przez pojazd nieubezpieczony, franszyzę nie przekraczającą 500 ECU, za którą będzie odpowiedzialny poszkodowany.

Ponadto każde Państwo Członkowskie stosuje własne przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne w zakresie wypłacania odszkodowania przez tę instytucję, bez uszczerbku dla istnienia innej praktyki korzystniejszej dla poszkodowanego.

[1] Dz.U. L 379 z 30.12.1978, str. 1.

Artykuł 2

1. Każde Państwo Członkowskie podejmie odpowiednie środki w celu zapewnienia, że każdy przepis prawny lub postanowienie umowne zawarte w polisie ubezpieczeniowej wydanej zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, które wyłącza z zakresu ubezpieczenia użytkowanie pojazdu przez:

— osoby nie będące ani wyraźnie, ani w sposób dorozumiany do tego upoważnione, lub

— osoby nie posiadające prawa jazdy pozwalającego im na prowadzenie danego pojazdu, lub

— osoby, które nie przestrzegają ustawowych wymogów technicznych dotyczących stanu i bezpieczeństwa danego pojazdu;

będzie, dla celów art. 3 ust. 1 dyrektywy 72/166/EWG, uznane za bezskuteczne w stosunku do roszczeń osób trzecich poszkodowanych w wypadku.

Jednakże przepis lub postanowienie, o których mowa w pierwszym tiret, mogą być powoływane przeciwko osobom, które dobrowolnie zajęły miejsce w pojeździe, który spowodował szkodę, jeśli zakład ubezpieczeń udowodni, że wiedziały one o tym, że pojazd ten został skradziony.

Państwa Członkowskie mają możliwość — w odniesieniu do wypadków, jakie nastąpiły na ich terytorium — niestosowania postanowień pierwszego akapitu, jeśli poszkodowany może uzyskać odszkodowanie za poniesioną szkodę od instytucji zabezpieczenia społecznego.

2. W przypadku pojazdów skradzionych lub uzyskanych w wyniku przemocy, Państwa Członkowskie mogą ustalić, że instytucja, o której mowa w art. 1 ust. 4 wypłaci odszkodowanie zamiast zakładu ubezpieczeń na warunkach przewidzianych w ustępie 1 niniejszego artykułu; jeśli pojazd jest zazwyczaj używany w innym Państwie Członkowskim, instytucja ta nie będzie miała możliwości dochodzenia roszczeń od żadnej instytucji w tamtym Państwie Członkowskim.

Państwa Członkowskie, które w przypadku pojazdów skradzionych lub uzyskanych w wyniku przemocy przewidują, że instytucja, o której mowa w art. 1 ust. 4, wypłaci odszkodowanie, mogą ustalić w odniesieniu do szkód majątkowych franszyzę nieprzekraczającą 250 ECU, za którą poszkodowany może być odpowiedzialny.

Artykuł 3

Członkowie rodziny ubezpieczającego lub kierowcy lub każdej innej osoby, która ponosi odpowiedzialność cywilną za szkodę objętą ubezpieczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 1, nie mogą być wyłączeni, ze względu na ten związek pokrewieństwa, z możliwości skorzystania z ubezpieczenia osobowego.

Artykuł 4

Tiret pierwsze art. 1 ust. 4 dyrektywy 72/166/EWG otrzymuje brzmienie:

„— terytorium Państwa, którego tablicę rejestracyjną posiada pojazd, lub".

Artykuł 5

1. Państwa Członkowskie zmienią swe przepisy krajowe w celu zastosowania się do niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 grudnia 1987 r. Poinformują o tym niezwłocznie Komisję.

2. Przepisy w ten sposób zmienione stosuje się najpóźniej od dnia 31 grudnia 1988 r.

3. W drodze wyjątku od ustępu 2:

a) Republika Grecka ma czas do dnia 31 grudnia 1995 r. na podniesienie gwarancji do wysokości, o której mowa w art.1 ust. 2. Jeśli skorzysta ona z tej możliwości, gwarancje winny, w stosunku do kwot przewidzianych we wspomnianym artykule, osiągnąć:

— ponad 16 % nie później niż w dniu 31 grudnia 1988 r.,

— 31 % nie później niż w dniu 31 grudnia 1992 r.;

b) inne Państwa Członkowskie mają czas do dnia 31 grudnia 1990 r., na podniesienie gwarancji do wysokości, o której mowa w art. 1 ust. 2. Państwa Członkowskie, które skorzystają z tej możliwości, powinny w terminie wskazanym w ust. 1 podwyższyć gwarancje o co najmniej połowę różnicy między kwotami gwarancji, obowiązującymi w dniu 1 stycznia 1984 r. i kwotami przewidzianymi w art. 1 ust. 2.

4. W drodze wyjątku od ustępu 2:

a) Republika Włoska może ustanowić, że franszyza przewidziana w art. 1 ust. 4 akapit piąty wynosi 1000 ECU do dnia 31 grudnia 1990 r.;

b) Republika Grecka i Irlandia mogą ustanowić, że:

— odszkodowanie wypłacane przez instytucję, o której mowa w art. 1 ust. 4, na pokrycie szkód majątkowych jest wyłączone do dnia 31 grudnia 1992 r.,

— franszyza, o której mowa w art. 1 ust. 4 akapit piąty i franszyza, o której mowa w art. 2 ust. 2 akapit 2 wynosi 1500 ECU do dnia 31 grudnia 1995 r.

Artykuł 6

1. Komisja przedstawia Radzie, najpóźniej w dniu 31 grudnia 1989 r., sprawozdanie na temat sytuacji w Państwach Członkowskich korzystających ze środków przejściowych przewidzianych

w art. 5 ust. 3, lit. a) i ust. 4 lit. b) i przedkłada jej, w razie potrzeby, wnioski dotyczące rewizji tych środków, zależnie od rozwoju sytuacji.

2. Komisja przedstawia Radzie, najpóźniej w dniu 31 grudnia 1993 r., sprawozdanie na temat postępów we wdrażaniu niniejszej dyrektywy i przedkłada jej, w razie potrzeby, wnioski, w szczególności dotyczące dostosowania kwot przewidzianych w art. 1 ust. 2 i 4.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 grudnia 1983 r.

W imieniu Rady

G. VARFIS

Przewodniczący